

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34391
Nom	Organització de l'estudi. Eines i tècniques d'informació i documentació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau d'Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre
1213 - Grau d'Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau d'Infermeria	20 - Matèries pròpies Obligatòries de la Universitat de València	Obligatòria
1213 - Grau d'Infermeria (Ontinyent)	20 - Matèries pròpies Obligatòries de la Universitat de València	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BARREDA REINES, SOLEDAD	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

L'assignatura «Organització de l'estudi. Eines i Tècniques d'Informació i Documentació» s'integra com a assignatura obligatòria de caràcter quadrimestral que s'imparteix en el primer curs del Grau d'Infermeria.

El coneixement d'aquesta assignatura és bàsic per a la comprensió de l'organització de l'estudi i dels mètodes i tècniques documentals del treball científic

Els continguts del programa aniran dirigits a l'adquisició de coneixements essencials per a millorar els mètodes d'estudi, l'estructuració del treball científic i el maneig de la informació científica, tant pel que fa a la seva recuperació i anàlisi, com a la seva producció i organització.

L'assignatura té un caràcter teòric-pràctic, per orientar al futur professional d'Infermeria, tant en l'organització de l'estudi i el treball personal, com en el maneig de la informació científica, assistencial i sanitària, i l'ús dels Sistemes d'Informació.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació:

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits:

Donat el seu caràcter de formació obligatòria, només es precisen els requisits necessaris per a accedir inicialment als estudis de Grau.

Es recomana:

Comprensió lectora de la llengua anglesa.
Coneixements bàsics de informàtica, a nivell d'usuari.

COMPETÈNCIES

1200 - Grau d'Infermeria

- Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.
- Mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat en l'atenció a la salut.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.

- Tenir en l'activitat professional un punt de vista crític, creatiu, constructiu i orientat a la investigació en salut.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de l'estat de salut de les persones.
- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora, i identificar els elements i fases que intervenen en el procés d'investigació.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Per al treball científic és fonamental l'organització de l'estudi i saber accedir a les fonts d'informació, tant primàries com a secundàries, per poder conèixer i recuperar la informació científica; igualment important és el coneixement de la terminologia científica i la formació en els aspectes formals i d'estil en l'elaboració final del treball.

Els resultats d'aprenentatge de l'assignatura són:

- Introduir a l'alumne en els conceptes bàsics tant sobre l'organització de l'estudi com sobre els mètodes i tècniques documentals amb la finalitat de que li siguin d'utilitat, d'una banda davant l'estudi i l'organització de la informació científica personal, per orientar-los sobre el maneig i coneixement de les Biblioteques i Hemeroteques, i d'altra banda davant la investigació, amb la finalitat de que coneguen les pautes elementals d'obtenció d'informació bibliogràfica, anàlisi i recollida d'aquesta informació, criteris de selecció de la mateixa i les nocions fonamentals per a l'elaboració i redacció dels treballs científics.
- Ensenyar-li a posseir habilitats d'aprenentatge que li permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigit o autònom en l'àmbit de la seva formació sanitària.
- Formar-los perquè siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis en l'àmbit d'Infermeria.
- Posseir-los d'habilitats d'aprenentatge que els permeta continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigit o autònom en l'àmbit d'Infermeria.
- Fomentar els processos que duguen a l'estudi i coneixement del mètode científic en les matèries d'Infermeria.

- Desenvolupar el coneixement per a l'accés a les fonts d'informació científiques que els proporcione els mitjans per a la investigació en el marc de la matèria de la Infermeria.
- Analitzar els processos de comunicació de la informació científica per al seu ús didàctic en la Infermeria.
- Formar en el disseny i desenvolupament de projectes d'investigació sobre assumptes propis de la Infermeria
- Conèixer els elements i tècniques en la recerca de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria.
- Utilitzar adequadament les fonts d'informació per a la recuperació selectiva de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria
- Conèixer les eines que els permeten la investigació en la realització dels treballs científics, els seus elements i estructura, en el marc de les matèries d'Infermeria
- Analitzar la informació científica, per ser capaç de valorar i interpretar els seus continguts en el camp de la investigació en les matèries de la Infermeria.
- Conèixer la producció i el consum de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria.
- Utilitzar les fonts d'informació sobre recursos en salut i estat de salut de la població.

Es pretén l'aprenentatge de tots els usos d'informació tant científica com a assistencial i sanitària continguda en qualsevol suport (llibres, articles de revistes, històries clíniques, etc.), per a l'organització de l'estudi i per al desenvolupament de la seva professió en tots els seus vessants, tals com l'ensenyament professional, la investigació, la pràctica clínica i preventiva, la planificació, la gestió i l'administració.

Resultats específics:

- Formar als estudiants perquè arriben a les competències específiques del títol quant a investigar, analitzar, avaluar i utilitzar el coneixement actual de les millors pràctiques Infermeria per revisar i actualitzar els propis coneixements sobre els marcs de treball.
- Saber localitzar experiències innovadores en revistes científiques impreses o en Internet i induir d'elles aspectes útils per a la pràctica professional del Grau d'Infermeria.
- Facilitar els processos de comunicació de la informació científica per a l'exercici del Grau d'Infermeria.
- Ensenyar als estudiants per utilitzar amb eficàcia i precisió els serveis i recursos educatius que ofereix la Universitat de València.

- Ajudar a buscar i identificar en el pla d'estudis i altra documentació acadèmica, els continguts i objectius del Grau en Infermeria.
- Facilitar la identificació dels aspectes bàsics per a l'elaboració i presentació de treballs acadèmics en el nivell de grau.
- Reconèixer les característiques dels perfils professionals i ocupabilitat dels graduats/as en Infermeria.
- Permetre iniciar el treball i aprenentatge autònom i en grup a l'entorn de l'activitat científica pròpia del Grau d'Infermeria.
- Fomentar els processos que porten a l'estudi i coneixement del mètode científic en les matèries del Grau d'Infermeria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Terminologia Mèdica en Infermeria.

- Origen de la terminologia mèdica
- Estructura i construcció dels termes.
- Fenòmens semàntics associats a la terminologia mèdica.
- Les nomenclatures normalitzades:
  - Diccionaris mèdics.
  - Nomenclatures de les bases científiques de Ciències de la Salut.
  - Nomenclatures i classificacions sobre malalties i procediments mèdics.
  - Els tesaurus mèdics.

2. La Universitat i l'Organització de l'Estudi.

Situa a l'alumnat en el nou marc educatiu europeu, amb especial incidència en les noves ferramentes i metodologies actives d'ensenyament.

- Pla de Bolonya
- Objectius de l'EEES
- Nou model educatiu
- Noves metodologies
- El problema de la lectura
- Introducció al contingut, accés i maneig de la Biblioteca de la Universitat de València

3. El Procés de la Comunicació Científica.

Mostra el procés d'edició de textos científics, l'accés obert a la informació, així com les tendències d'investigació dins del camp de la Infermeria.

- El procés de comunicació científica
- L'accés obert a la Informació (Open Access)
- Peer review i factor d'impacte
- Investigar en Infermeria

4. Necessitats i Usos de la Informació Científica en Infermeria.

Introdueix l'alumnat en les necessitats informació científica que com a professionals d'Infermeria van a haver de desenvolupar adequadament el seu treball, tant en aspecte assistencial com a docent i d'investigació.

- La informació científica.
- Problemes informatius de la ciència actual. La Bibliometria.
- Necessitats i usos de la informació científica en Infermeria.
- La Documentació. Concepte. Funcions. Metodologia. Objectius.
- El concepte de document científic. Tipus de documents. Les publicacions en Biomedicina.
- Les Biblioteques de Ciències de la Salut.

5. Eines i Tècniques Documentals del Treball Científic.

En el contingut s'introdueixen les normes d'elaboració i publicació d'un treball científic.

Redacció del treball científic:

- Anàlisi i síntesi de la informació científica.
- Elaboració de resums de treballs científics.
- Elaboració de referències bibliogràfiques. Normes internacionals per a la seua elaboració.
- Elements i estructura del treball científic

6. Sistemes de Recuperació Selectiva de la Informació. Bases de dades Bibliogràfiques d'interés per a Infermeria

En el contingut es plantegen els elements bàsics de les ferramentes i tècniques de recuperació selectiva de la informació. També les estratègies de busca bibliogràfica i la consulta a Sistemes d'Informació d'interés per a la Ciències de la Salut i l'ús d'Internet com a mitjà de recuperació de la informació bibliogràfica d'interés per a Infermeria.

- Concepte de «Recuperación Selectiva de la Información Científica». El Sistema de Recuperació de la Informació Científica (SRI). Elements i estructures del SRI.

- Fonts d'informació secundària. Els repositoris i les bases de dades bibliogràfiques d'interés per a les Ciències de la Salut.
- La recerca bibliogràfica.
- Bases de dades bibliogràfiques d'interés per a Infermeria.

7. La Documentació Clínica i Sanitària

Arreplega els conceptes bàsics dels documents assistencials i sanitaris, així com el tractament de la informació assistencial i sanitària per a anàlisi i recuperació.

- Concepte de Documentació Clínica.
- Els Documents Clínics:
  - La història clínica com a document científic. Evolució històrica; funcions i usos.
  - Estructura de la història clínica. Concepte d'episodi assistencial.
  - La història clínica informatitzada
- Recuperació selectiva de la informació clínica per al treball científic

8. PROGRAMA PRÀCTIC. BLOC I: Anàlisi de termes mèdics.

L'objectiu de la pràctica és oferir un primer contacte amb algunes qüestions relatives a la terminologia mèdica que són d'importància central per al seu maneig rigorós.

El material que utilitza cada alumne és:

- a) El quadern de la pràctica, sobre el qual ha d'anotar els resultats obtinguts.
- b) Un text utilitzat pels professionals d'Infermeria.
- c) Un exemplar del llibre de JM López Piñero i Mª Luz Terrada (1990).

Introducció a la terminologia mèdica (Barcelona, Salvat), amb la finalitat de que puguin consultar el repertori d'arrels, prefixos i sufixos utilitzats en terminologia mèdica, que s'inclou en aquest llibre.

10. PROGRAMA PRÀCTIC. BLOC II.

L'objectiu de la pràctica consisteix a entrenar aspectes de l'organització de l'estudi i familiaritzar-se amb les ferramentes i tècniques documentals bàsiques per al treball científic. Per a això es realitzen els exercicis següents:

- Exercicis sobre l'elaboració de referències bibliogràfiques i fitxes de treball, segons les normes internacionals.
- Realització de resums i paraules clau.
- Exercicis sobre l'anàlisi de la informació clínica. Maneig de la història clínica com a document científic producte de l'assistència clínica.
- Realització de busques bibliogràfiques en bases de dades bibliogràfiques d'interés per a Infermeria.

Elaboració d'un treball final, sobre un tema d'Infermeria. El material que s'utilitza és el següent:

- a) Quadern de pràctiques, on estan arreplegades les diferents pràctiques, tant les d'aula genèrica com les d'aula informàtica.
- b) Treball final.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	16,00	100
Pràctiques en aula informàtica	12,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	7,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	7,00	0
Lectures de material complementari	7,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
Resolució de casos pràctics	7,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	7,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Clases teòrico/pràctiques

Classes presencials teòric-pràctiques en les quals es treballaran els continguts de les assignatures, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, classes pràctiques en aula d'informàtica, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

Treball en grup

La realització de treballs de grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs serà col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

Tutories

Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzara combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes desenvoluparen l'assignatura.

Els procediments d'avaluació serien:

- a) Prova escrita (50 % de la qualificació)
- b) Treballs i activitats realitzats per l'estudiant/a (50 % de la qualificació), distribuïda en:
  - Pràctiques (25 %)
    - Pràctiques en Aula (10 %)
    - Pràctiques d'Informàtica (15 %)
  - Treball en grup (25 %)
    - Desenvolupament del treball (15 %)
    - Exposició del treball (10 %)

Per a superar la matèria serà necessari aprovar (5 sobre 10) cadascun dels dos components: a) i b).

Per a calcular la mitjana entre la prova escrita (part a) i els treballs i activitats (part b), és imprescindible tindre aprovat l'exercici escrit.

De no ser així, es posarà en l'acta la nota de l'exercici escrit i es guardarà la qualificació obtinguda en l'apartat (b) per a la pròxima convocatòria.

En la segona convocatòria d'exàmens es guardaran totes aquelles parts que estiguen aprovades. Els quadernets de Pràctiques d'Aula i d'Informàtica, i els Treballs no es podran presentar en la 2° Convocatòria.

Per a aprovar l'examen serà imprescindible la realització de les pràctiques i del Treball Fi de Curs.

Els plagis en els treballs i pràctiques significaren la no avaluació de l'exercici.

La puntuació definitiva s'atindrà a la Normativa de qualificacions de la Universitat de València, aprovada en Consell de Govern de 27 de gener de 2004 (ACGUV 12/2004) i modificada en Consell de Govern de 24 de juny de 2008 (ACGUV 102/2008).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- López Piñero JM, Terrada ML. Introducción a la Terminología Medica. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2005.
- Alonso Coello P, Ezquerro Rodríguez O, Fargues García I, García Alamino JM, Marzo Castillejo M, Navarra Llorens M et al. Enfermería Basada en la Evidencia. Hacia la Excelencia de los Cuidados. Madrid: Ediciones DAE; 2004.
- Cabrero García, J, Richart Martínez, M. Investigar en Enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en Enfermería. Alicante: Universidad; 2001.
- Cordón, JA.; Alonso Arévalo, J.; Gómez Díaz, R.; López Lucas, J. Las nuevas fuentes de información. Información y búsqueda documental en el contexto de la web Madrid: Pirámide; 2010.
- Cueva Martin, A. De La; Aleixandre Benavent, R.; Rodríguez I Garín. Fonts d'Informació en Ciències de la Salut. Valencia: Universidad de Valencia; 2001.
- Faus, F; Santainés, E. Búsquedas Bibliográficas en Bases de Datos. Barcelona: Elsevier; 2013.
- Ferragud, C, Vidal, A, Bertomeu, JR; Lucas, R. Documentación y Metodología en Ciencias de la Salud. Valencia: Nau Llibres; 2017.
- Eco, U. Cómo se hace una Tesis. Técnicas y Procedimientos de Investigación, Estudio y Escritura. Méjico: Gedisa Editorial; 2004.
- López Piñero, J.M.; Terrada, M.L. La información Científica en Medicina y sus fuentes. Valencia: Instituto de Estudios Documentales e Históricos Sobre la Ciencia. CSIC. Universidad de Valencia; 1993.
- Mirón Canelo, J.A. Guía para la elaboración de trabajos científicos. Grados, Máster y Postgrado. Salamanca: Universidad de Salamanca; 2013.
- Terrada, M.L.; Peris Bonet, R. Lecciones de Documentación Médica. Valencia: Universidad; 1988.
- UNESCO. Hacia las sociedades del Conocimiento. Informe Mundial de la UNESCO. Paris: Ediciones UNESCO; 2005.

Complementàries

- Chevallier J. Précis de Terminologie Médicale. Paris: Maloine; 1983.
- Lamberts H, Wood M. Clasificación de razones de consulta (CIAP). Barcelona: Masson; 1990.
- Miller BF, Keane CB. Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing and Allied Health 4ª ed. Philadelphia: Saunders; 1959.
- Pepper OHP. Medical etymology for the health professions. Orlando: Academic Press College Division; 1959.
- Smith GL, Davis PE. Medical Terminology. New York: John Wiley and Sans. 2a ed. Trad. castellana: México, Lumusa-Wiley. 1970.
- Bereza Garmedia JM, Rodríguez Castellanos A. La Evolución de la Misión en la Universidad. Revista de Dirección y Administración de Empresas, 2007 (14): 25-56.
- Burns, N, Grove, SK. Investigación en Enfermería. 3a ed. Madrid: Elsevier; 2004.
- Castro I, Gámez M. Historia clínica. En: Gamundi Planas MC Coordinadora. Farmacia Hospitalaria. Tomo I. Madrid: SEFH; 2002, págs. 295-305.

- Caldeiro, M.A. Manual de estilo. Publicaciones biomédicas. Barcelona: Doyma Médico Clínica; 1993.
- Dirección General de Educación y Cultura. Guía de Uso de ECTS. Madrid: Ministerio de Educación; 2010.
- Fernández-Lasquetty Blanc, B. Introducción a la Investigación en Enfermería. Madrid: Ediciones DAE; 2013.
- Ferrán, N. y Pérez Montoro, M. Búsqueda y Recuperación de la Información. Barcelona: Editorial UOC; 2009.
- López Domínguez, O. El Servicio de Admisión y Documentación Clínica. Madrid: Olalla; 1997.
- López Piñero, J.M. El Análisis Estadístico y Sociométrico de la Literatura Científica. Valencia: Centro de Documentación e Informática Médica; 1972.
- López Yepes, J. Manual de Información y Documentación. Madrid: Pirámide; 2002.
- Mijailov AI, Guiliarevskii, RS. Curso Introductorio de Informática/Documentación. Caracas. Instituto Venezolano de Producción; 1974.
- Oficina de Convergencia Europea. Glosario de EEES. Valencia: Universidad de Valencia, 2010.
- Packer AL, Cop N, Luccisano A, Ramalho A, Spinak E. SciELO:15 Años de Acceso Abierto. Un estudio analítico sobre Acceso Abierto y comunicación científica. Paris: UNESCO; 2014. Accesible en: <http://dx.doi.org/10.7476/9789233012370>.
- Pérez Accino-García, R. La Historia Clínica Automatizada. La Gestión Automatizada de los Archivos Hospitalarios. TABULA 1993, (2): 107-121.
- Pérez Álvarez-Osorio, J.R. Introducción a la Información y Documentación Científica. Madrid: Alhambra; 1988.
- Pinto Molina, M. El Resumen Documental: Principios y Métodos. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez; 1992.
- Price, DS. Hacia una ciencia de la ciencia Barcelona: Ariel; 1973.
- SEIS. Informes SEIS De la historia clínica a la historia de salud electrónica. Madrid: Instituto de Salud Carlos III; 2003.